

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

V. Quæ sint obligationes Beneficiariorum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

so jure ir-
rita.

ac nullius roboris : valet tamen electio de digno celebrata omisso digniori. Prior pars patet ex pluribus textibus Juris Canonici, in explicatione singularum qualitatum hactenus adductis. Concordat Concilium Trident *Sess. 22. cap. 4. de Reform. ibi : Nec alijs imposterum fiat provisio, nisi ijs, qui jam e-
tatem, & ceteras habilitates integrè habere dignoscantur : aliter ir-
rita sit provisio.*

Valet tamē
electio di-
gno omisso
digniore.

64. Altera pars est Zoëlij *tit. de Election. num. 45. Engel
eod. num. 47. & aliorum.* Ratio est : quia Ecclesia nullibi rejicit, neque irritat electionem de digno celebratam omisso digniore (benè tamen electionem indigni) idque ob bonum pacis : alioquin enim omnes propemodum electiones essent in discrimine, ac daretur locus infinitis litibus, si eâ duntaxat de causâ posset electio impugnari, atque irritari, quòd non fuerit electus dignior. Nec obstat, quòd scilicet eligentes dignum omisso digniori peccent. Nam *multa fieri prohibentur, quasi facta fuerint, obtinent roboris firmitatem, ut dicitur cap. Ad Apostolicam. de Regula-
ribus.*

QUÆSTIO II.

Quæ sint obligationes Beneficiorum ?

Obligatio
Beneficia-
riorum
multiplex.

65. **C**ONCL. I. Obligatio Beneficiorum multiplex esse potest, pro qualitate scilicet Beneficiorum, arque Fundationum diversitate. Patet hoc : tum quia in una Fundatione plura Missarum onera Beneficario imponuntur, quàm in altera. Tum quia nonnulli eorum quandoque ad Chorum alligari existunt, non verò alij. Tacentur aliæ speciales obligationes, quæ quibusdam Beneficijs vi primæ suæ Fundationis impositæ sunt, non alijs : unde tenor Litterarum Fundationis vel maximè inspiciendus, & exactè observandus erit.

Una, est
Horarum
Canonicarū
recitatio.
(d) *Tract.
6. Dist. 1.
num. 24.
31. & seq.*
Alia, est Re-
sidentia
personalis.

66. **C**ONCL. II. Una principalis Beneficiorum omnium, etiam necdum in sacris Ordinibus constitutorum obligatio, est recitatio quotidiana Horarum Canonicarum. Ita communis, & patet ex jam superiùs (d) dictis.

67. **C**ONCL. III. Alia obligatio Clericis Beneficarijs incumbens, est Residentia personalis. Patet hoc tum ex Concilio Trident. *Sess. 23. de Reform. cap. 1.* tum ex Jure Canonico, *toto Tit. de Clericis non residentibus.*

68. **C**ON-

68. CONCL. IV. Episcopi, & Pastores, quibus cura animarum commissa est, tenentur ad eiusmodi Residentiam personalem de Jure naturali, & Divino. Ita Lessius lib. 2. de just. & jure cap. 34. dubitat. 29. Herincx disp. 7. de just. & jure, quaest. 4. Vallensis, & alij; idque satis aperte supponitur in Concilio Trident. cit. cap. 1. ibi: *Cum precepto Divino mandatum sit omnibus, quibus cura animarum commissa est, oves suas agnoscere, &c. Quae omnia nequaquam ab ijs praestari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt sed mercenariorum more deserunt.* Quibus verbis insinuat ratio Conclusionis: siquidem sedulorum Pastorum est, gregi suo invigilare, eique assistere, quod fit per Residentiam personalem; non autem Mercenariorum more eundem deserere.

Episcopi & Pastores tenentur residere iure Divino.

69. CONCL. V. Etiam reliqui Beneficij, curam animarum non habentes, spectato Jure communi Ecclesiastico, tenentur residere in loco Beneficij, sive Dignitatem annexam habeant, arg. cap. 1. & seq. de Clericis non resid. sive aliud obtineant simplex Beneficium, quantumvis tenue ac modicum; prout desumitur ex c. Conquerente, & c. Inter quatuor. eod.

Alij vero Beneficij iure Ecclesiastico.

70. Dicitur notanter, spectato Jure communi Ecclesiastico. Nam imprimis hujusmodi obligatio non descendit ex Jure naturali & Divino, sed vel ex primæva Fundatorum intentione, vel saltem ex Sacris Canonibus jam allegatis. Deinde loquendo de Beneficij simplicibus, ex generali consuetudine totius Ecclesiae eadem personalem Residentiam non amplius requirunt; ideoque potest Beneficiarius per Substitutum illis deservire, nisi Fundator disertis verbis oppositum expresserit. Fagnanus c. Cum omnes. n. 14. de Constitut. Vallensis, Engel, & alij.

De consuetudine excipiuntur Beneficia simplicia.

71. Quod si contra datas Conclusiones obijcias. Juxta Regulam 68. Juris in 6. *Potest quis per alium, quod facere per seipsum.* cum concordantijs: ergo non tantum habens Beneficium simplex, sed & quilibet alius potest deservire per Substitutum. Resp. negando consequentiam: nam allata Regula falit, seu patitur exceptionem, quando electa est industria & opera personæ; prout ipsa id collatione Beneficij semper electa intelligitur, arg. c. Is cui. de Offic. Judicis delegati, in 6. Simulque, ut taceatur specialis dispositio Juris quoad hoc, contra rectam rationem est, ut non obstante, quod Beneficium detur propter officium, unus habeat Beneficium, ejusque emolumentum, & alter præstet onus, atque officium: nisi major aliqua ratio cogat

Solvitur instantia.

gat Clericum à suo Beneficio ad tempus abesse, eique interim per alium idoneum Substitutum deservire.

Quibus de
causis liceat
abesse à Be-
neficio?

72. CONCL. VI. Nihilominus justâ de causâ quandoque licitum est, abesse à loco Beneficij. Ita Concilium Trid. cit. *Sess. 23. de Ref. cap. 1.* ubi inquit: *Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesie, vel Reipublica utilitas, aliquos nonnunquam abesse postulant, & exigunt.* Rectè tamen ibidem subditur, quòd quando tales qui Beneficium Ecclesiasticum curam animarum annexam habens obtinent, abesse contigerit, debeat causa legitimæ absentiæ per Episcopum esse cognita, & approbata; simulque ipsi teneantur, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquere; ut quantum fieri poterit, ex ipsorum Pastorum absentia Oves concredite nullum damnum accipiant.

Episcopus
quando, &
quamdiu
possit ab-
esse?

73. CONCL. VII. Episcopus extra tempus Adventûs, Quadragesimæ, ac solemniora Festa, potest abesse ab Ecclesia sua per duos, vel ad summum tres menses, sive continuè, sive interruptim, sine alia Superioris approbatione, etiam causâ duntaxat relaxandi animum. Ita colligitur ex cit. Concilio Trid. & notat Barbosa *ibidem in Collectaneis n. 15. & 16.* cum alijs, quos citat. Ratio hujus affertur à Concilio Trident. ibi: *Quoniam, qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse; quia statim reversuri sunt.*

Item & Ca-
nonici?

74. CONCL. VIII. Canonici Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum, possunt à suis Ecclesijs quolibet anno per tres menses abesse; nisi ubi proprijs Ecclesiarum constitutionibus longius servitij tempus requiritur. Ita Concilium Trident. *Sess. 24. c. 12. de Reform.* & Barbosa *ibi in Collectaneis num. 64.* cum alijs. Intellige, dummodò non omnes Canonici simul absint, sed tot semper remaneat, ut servitium Ecclesie possit peragi: quia Concilium non indulgit tres menses absentiae toti Capitulo, sed Canonici, scilicet singulis per vices. Fagnanus *in c. Licet n. 55. de Prebend.*

Quid de Pa-
rochis?

75. CONCL. IX. Parochi vel maximè residere tenentur propter periculum, ne in ipsorum absentia quidam è Parochianis sine Sacramentis decedant aut in alijs spiritualibus auxilijs detrimentum patiantur. Nihilominus quia circa Parochos quoque non rarò occurrunt causæ aliquantisper aliorum discedendi, providè idem Sac. Oecumenicum Concilium *cit. cap. 1.* statuit in hæc verba: *Eadem omnia, etiam quoad culpam, amissionem fructuum,*

et penas de Curatis inferioribus, & alijs quibuscunque, qui Beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut quandocunque eos, causâ prius per Episcopum cognitâ, & probatâ, abesse contigerit, Vicarium idoneum, ab ipso Ordinario approbandum, cum debita mercedis assignatione relinquunt. Discedendi autem licentiam in scriptis, gratisque concedendum, ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Hæc Concilium: occasione quorum.

76. Quæritur, an Parochus per dictos duos menses possit abesse sine alia licentia Episcopi? Affirmant Navarrus *cap. 25. Manualis, n. 121.* Azorius *part. 2. lib. 7. cap. 4. quæst. 10.* Bonacina & quidam alij. Rationem dant: tum quia ante Concilium id licebat, *arg. c. Presentium. & c. Si quis in Clero. 7. q. 1.* ubi per duos menses, vel saltem per tres hebdomades poterat Sacerdos à sua Ecclesia abesse: atqui à Jure antiquo non est recedendum sine novo Jure expresso, *l. Pracipimus. C. de Appellat.* Tum quia Episcopo, qui tamen magis tenetur residere, id expressè permittitur à cit. Concilio.

An hi possint abesse sine alia licentia per duos menses; Affirmant aliqui.

77. Opposita sententia asserit, Parochos ne quidem primo bimestri posse abesse sine licentia Episcopi. Ita Barbosa *in Collectionis ad cit. cap. 1. Concilij Trid. num. 67.* post Lessium *lib. 2. cap. 34. num. 159.* Vasquez, & plures alios. Et subdit Barbosa *num. 68.* quòd Garcias, & Armendar. decisum referant, non posse Parochum per hebdomadam abesse non petità, vel non obtentâ licentiâ, etiam relicto idoneo Vicario per Ordinarium approbato. Et hæc sententia est conformior verbis Concilij Tridentini proximè relatis, ut patet: quamvis simul attendi debeat praxis singularum Diocesium, & an rigor iste sit ibidem receptus. Credo tamen (inquit cit. Lessius) non esse usureceptum.

Melius alij negant.

78. Illud certum est, quòd quando subdita necessitas occurrat, qua nequit Parochus Episcopum adire, fas sit eidem ad breve tempus abesse absque expressâ Episcopi licentia (nam subita necessitas, cum gravis sit, non patitur dilationem, neque moram) dummodò relicto idoneo Vicario benè provideatur, ne in sua absentia Grex sibi commissus spirituale damnum patiatur.

Quid in casu subitæ necessitatis?

79. Insuper certum est, si per longius tempus, utputà ultra duos menses, Parochus sive conjunctim, sive divisim, à sua Parochia abesse velit, requiri causam graviolem, atque expressam licentiam Episcopi; prout clarè indicat cit. Concilium Trident.

Vel absentia ultra duos menses?

700 *Tract. XI. De Beneficijs, Jure patronatus & Decimis. Dist. II.*
juncto c. *Licet, canon. §. fin. de Election.* ubi dicitur, quòd super Re-
sidentia personali Parochi *facienda potest Ordinarius ipsius gratiam di-*
spensationis ad tempus facere, prout causarationabilis id exposcit.

Solvitur
instantia.

80. Nec obstat, quòd Parochus Jure naturali teneatur ad
Residentiam personalem. Resp. enim, id intelligendum seclu-
sâ iustâ causâ, & cessante legitimâ dispensatione. Verùm de Re-
sidentia Beneficiorum, & pœnis non residentium, plura Ca-
nonistæ, *Tit. de Clericis non residentibus &c.*

DISTINCTIO II.

De Incompatibilitate, Renunciatione, & Permutatione Beneficiorum.

QUÆSTIO. I.

Quæ Beneficia sint incompatibilia, vel com-
patibilia?

Mala ex
pluralitate
Beneficio-
rum simul
retentorum
obvencien-
tia.

1. **Q**uanta mala oriri soleant in Ecclesia Dei, dum nonnulli
plura obtinent Beneficia Ecclesiastica, paucis compre-
hendit Pontifex c. *Quia in tantum, de Prabend.* dicens, quòd
multitudo Prabendarum canonibus inimica, dissolutionis materiam & evan-
gationis inducit, certumque continet periculum animarum. Eadem mala
amplius deplorat Pontifex *in Extravag. Execrabilis, de Prabend.* eò
quòd execrabilis quorundam ambitio, & improbitas importuna,
plura à Romanis Pontificibus non tam obtinere, quàm extorque-
re plerùmque noscuntur Beneficia: adeò, ut (præter alia in-
commoda, quæ ibidem recensentur) multi alij litterati, probi-
que Viri à consecutione competentium Beneficiorum impedian-
tur, cultus Divinus minuat, hospitalitas in ipsis Beneficiis debi-
ta non servetur, atque Ecclesiarum detrahatur commodis & ho-
nori, quæ carentes Defensorum auxilio, in juribus suis, & liber-
tatibus multipliciter collabuntur.

Et quando-
que possunt
abesse.

2. Quia verò talia incommoda atque inordinationes, quan-
doque certis concurrentibus circumstantijs abesse possunt; hinc
non sequitur, universim illicitum esse, plura simul habere Bene-
ficia.